

C/2025/654

2025 2 10

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. sausio 21 d.

kuria pritariama Danijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui

(C/2025/654)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnį,

atsižvelgdama į Reglamentą (ES) 2024/1263, ypač į jo 17 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

BENDROSIOS PASTABOS

- (1) 2024 m. balandžio 30 d. įsigaliojo reformuota ES ekonomikos valdymo sistema. Pagrindiniai reformuotos ES ekonomikos valdymo sistemos elementai yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros⁽¹⁾ kartu su iš dalies pakeistu Reglamentu (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo⁽²⁾ ir iš dalies pakeista Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl valstybių narių biudžeto sistemų⁽³⁾. Šia sistema siekiama skatinti patikimus ir tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį augimą bei atsparumą įgyvendinant reformas bei pasitelkiant investicijas ir užkirsti kelią perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Be to, ja valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę ir skiriamas didesnis dėmesys vidutinės trukmės laikotarpiui ir veiksmingesniam bei nuoseklesniam taisyklių laikymosi užtikrinimui;
- (2) naujosios ekonomikos valdymo sistemos pagrindas yra nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, kuriuos valstybės narės pateikia Tarybai ir Komisijai. Šiais planais siekiama dviejų tikslų: i) užtikrinti, kad, *inter alia*, iki koregavimo laikotarpio pabaigos valdžios sektoriaus bendroji skola imtų patikimai mažėti arba liktų apdiraus lygio, ir kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu būtų sumažintas ir išliktų mažesnis už 3 % BVP pamatinę vertę, ir ii) užtikrinti, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus ES prioritetus. Tuo tikslu kiekviename plane turi būti pateiktas vidutinės trukmės išipareigojimas laikytis grynųjų išlaidų⁽⁴⁾ plano, kuriuo veiksmingai nustatomas biudžeto apribojimas plano įgyvendinimo laikotarpiu, apimančiu ketverius ar penkerius metus (priklausomai nuo įprastos valstybės narės teisėkūros institucijos kadencijos trukmės). Be to, plane turėtų būti paaiškinta, kaip valstybė narė užtikrins, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose (jei taikytina, įskaitant rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra (MDP)), nustatytus iššūkius, ir kaip valstybė narė atsižvelgs į bendrus Sąjungos prioritetus. Fiskalinio koregavimo laikotarpis apima ketverių metų laikotarpį ir gali būti pratęstas ne ilgiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė išipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas, atitinkančias Reglamente (ES) 2024/1263 nustatytus kriterijus;
- (3) pateikus planą, Komisija turi įvertinti, ar jis atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

⁽¹⁾ 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁽²⁾ 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (ES) 2024/1264, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L, 2024/1264, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj>).

⁽³⁾ 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva (ES) 2024/1265, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms (OL L, 2024/1265, 2024 4 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj>).

⁽⁴⁾ Gryniosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2024/1263 2 straipsnyje, – t. y. valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus i) palūkanų išlaidas, ii) diskrecines pajamų priemones, iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų, iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui, v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartinės bei kitas laikinas priemones.

- (4) remdamasi Komisijos rekomendacija, Taryba tuomet turi priimti rekomendaciją, kurioje nustatomas atitinkamos valstybės narės grynųjų išlaidų planas ir, kai taikytina, pritaria reformų ir investicijų išsipareigojimams, kuriais grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas;

PASTABOS DĖL DANIJOS NACIONALINIO VIDUTINĖS TRUKMĖS LAIKOTARPIO FISKALINIO STRUKTŪRINIO PLANO

Procesas iki plano pateikimo

- (5) 2024 m. rugsėjo 20 d. Danija Tarybai ir Komisijai pateikė savo nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą;

Procesas iki plano pateikimo

- (6) prieš pateikdama savo planą Danija paprašė techninės informacijos ⁽⁵⁾. Ją Komisija pateikė 2024 m. birželio 21 d. ir paskelbė 2024 m. rugsėjo 20 d. ⁽⁶⁾ Techninė informacija rodo 2028 m. struktūrinio pirminio balanso lygį, kuris yra būtinas siekiant užtikrinti, kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu išliktų mažesnis nei 3 % BVP, o valdžios sektoriaus bendroji skola vidutinės trukmės laikotarpiu išliktų mažesnė nei 60 % BVP, jei po 4 metų koregavimo laikotarpio nebus imtasi tolesnių biudžeto priemonių. Vidutinės trukmės laikotarpis apibrėžiamas kaip dešimties metų laikotarpis po koregavimo laikotarpio pabaigos. Techninė informacija buvo parengta ir valstybei narei perduota pagal du scenarijus: scenarijų, apimantį suderinamumą su atsparumo deficitui apsaugos priemone ⁽⁷⁾ pagal Reglamento (ES) 2024/126 9 straipsnio 3 dalį, ir scenarijų be šios apsaugos priemonės. Danijai skirtoje techninėje informacijoje nustatyta, kad, siekiant laikytis taikytinų fiskalinių taisyklių per 4 metų koregavimo laikotarpį ir remiantis Komisijos prielaidomis, kuriomis grindžiamos 2024 m. birželio mėn. perduotos išankstinės gairės, struktūrinis pirminis balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) (scenarijus be atsparumo deficitui apsaugos priemonės) turėtų sudaryti ne mažiau kaip -1,4 % BVP, kaip nurodyta toliau pateiktoje lentelėje. Pateikiama susipažinti: įtraukus atsparumo deficitui apsaugos priemonę, struktūrinis pirminis balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) turėtų sudaryti ne mažiau kaip -1,1 % BVP. Tačiau Danijai, kuriai gali būti teikiama techninė informacija, atsparumo deficitui apsaugos priemonė nėra privaloma;

1 lentelė. Komisijos Danijai pateikta techninė informacija

Paskutiniai koregavimo laikotarpio metai	2028
Mažiausia struktūrinio pirminio balanso vertė (% BVP), scenarijus be atsparumo deficitui apsaugos priemonės	- 1,4
Pateikiama tik susipažinti: mažiausia struktūrinio pirminio balanso vertė (% BVP), scenarijus su atsparumo deficitui apsaugos priemone	- 1,1

Šaltinis: Komisijos skaičiavimai.

- (7) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 12 straipsnį 2024 m. rugsėjo mėn. vyko Danijos ir Komisijos techninis dialogas. Dialoge daugiausia dėmesio skirta Danijos numatytam grynųjų išlaidų planui ir jo pagrindinėms prielaidoms (visų pirma potencialiam augimui, gamybos apimtims atotrūkiui ir diskrecinėms priemonėms, įskaitant vienkartinės priemonės), taip pat numatomoms reformoms ir investicijoms, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir bendrus Sąjungos prioritetus, kurie apima sąžiningą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, socialinę ir ekonominę atsparumą, energetinį saugumą ir gynybos pajėgumų stiprinimą;

⁽⁵⁾ Valstybėms narėms ir Ekonomikos ir finansų komitetui perduotos išankstinės gairės apima techninę informaciją i) be koregavimo laikotarpio pratęsimo ir su juo (atitinkamai apimančią 4 ir 7 metus) ir ii) su atsparumo deficitui apsaugos priemone ir be jos. Jos taip pat apima pagrindines pradines sąlygas ir pagrindines prielaidas, naudojamas Komisijos vidutinės trukmės laikotarpio valdžios sektoriaus skolos prognozavimo sistemoje. Orientacinė trajektorija apskaičiuota pagal metodiką, aprašytą Komisijos 2023 m. skolos tvarumo stebėsenos ataskaitoje (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Ji grindžiama Europos Komisijos 2024 m. pavasario prognoze ir jos vidutinės trukmės laikotarpio pratęsimu iki 2033 m., o ilgalaikis BVP augimas ir su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos atitinka bendrą Komisijos ir Tarybos 2024 m. ataskaitą dėl senėjimo (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

⁽⁶⁾ https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#denmark.

⁽⁷⁾ Reglamento (ES) 2024/1263 8 straipsnyje nustatyta atsparumo deficitui apsaugos priemonė nustatoma, kad metinis struktūrinio pirminio balanso pagerėjimas yra 0,4 procentinio punkto BVP (arba 0,25 procentinio punkto BVP koregavimo laikotarpio pratęsimo atveju) tol, kol struktūrinis deficitas bus mažesnis nei 1,5 % BVP.

- (8) remiantis Danijos plane pateikta informacija, Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnio 3 dalyje numatytas konsultacijų su atitinkamais nacionaliniais suinteresuotaisiais subjektais (įskaitant socialinius partnerius) procesas prieš pateikiant planą nebuvo vykdomas, laikantis Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnio 1 dalies c punkte numatytų pereinamojo laikotarpio nuostatų;
- (9) plane tvirtinama, kad Danijos ekonomikos tarybos nuolat stebi, kaip laikomasi fiskalinių tikslų, ir vertina fiskalinės politikos tvarumą, taip pat ekonominę politiką apskritai, nors jame nepateikiama jokios informacijos nei apie jų svarų indėlį, nei apie tai, kaip šios pastangos buvo įtrauktos į planą;
- (10) pateikus planą, jis buvo pristatytas nacionaliniame parlamente;

Kiti susiję procesai

- (11) 2024 m. spalio 21 d. Taryba Danijai Europos semestro kontekste pateikė įvairių konkrečiai jai skirtų rekomendacijų⁽⁸⁾;

PLANO SANTRAUKA IR KOMISIJOS ATLIKTAS JO VERTINIMAS

- (12) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnį Komisija planą įvertino taip:

Kontekstas: makroekonominė ir fiskalinė padėtis ir perspektyva

- (13) ekonominė veikla Danijoje 2023 m. išaugo 2,5 % dėl eksporto ir privataus vartojimo. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę numatoma, kad 2024 m. ekonomika augs 2,4 % dėl grynojo eksporto ir privataus bei valdžios sektoriaus vartojimo. 2025 m. realusis BVP turėtų padidėti 2,5 %, nes privatus ir valdžios sektoriaus vartojimas ir investicijos išgaus papildomą pagreitį, o didėjančios atsargos turės teigiamą poveikį augimui. Numatoma, kad 2026 m. realusis BVP turėtų padidėti 1,8 %, nes ir toliau išliks teigiamos privataus vartojimo ir investicijų tendencijos. Numatoma, kad prognozės laikotarpiu (t. y. 2024–2026 m.) potencialiojo BVP augimas Danijoje sumažės nuo 2,1 % iki 1,7 % dėl sumažėjusio potencialios darbo jėgos indėlio, kurį lemia darbuotojų skaičiaus sumažėjimas. 2023 m. nedarbo lygis buvo 5,1 % ir Komisija prognozuoja, kad 2024 m. jis sieks 5,8 %⁽⁹⁾, 2025 m. – 5,8 % ir 2026 m. – 5,8 %. Prognozuojama, kad infliacija (BVP defliatorius) padidės nuo -3,8 % 2023 m. iki 1,6 % 2024 m. ir 2025 m. pasieks 2,2 %, o 2026 m. – 1,9 %;
- (14) kalbant apie fiskalinius pokyčius, 2023 m. Danijos valdžios sektoriaus perteklius sudarė 3,3 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę jis turėtų pasiekti 2,3 % BVP 2024 m. ir dar sumažėti iki 1,5 % BVP 2025 m. ir, remiantis nesikeičiančios politikos prielaida, iki 0,9 % 2026 m. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozė apima Danijos 2025 m. biudžeto projektą, kurio pasiūlymą 2024 m. rugpjūčio mėn. vyriausybė pateikė nacionaliniam parlamentui. 2023 m. pabaigoje valdžios sektoriaus bendroji skola buvo 33,6 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę numatoma, kad skolos santykis 2024 m. pabaigoje sumažės iki 31,0 % BVP. Numatoma, kad jis sumažės iki 29,3 % BVP 2025 m. pabaigoje ir iki 28,3 % 2026 m. pabaigoje. Komisijos fiskalinėje prognozėje neatsižvelgiama į vidutinės trukmės laikotarpio planuose nustatytus politikos išipareigojimus, kol jie nebus pagrįsti patikimai paskelbtomis ir pakankamai tiksliais konkrečiomis politikos priemonėmis;

Plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės makroekonominės prielaidos

- (15) Danijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas apima 2025–2028 m. laikotarpį ir jame pateikiamas ketverių metų fiskalinis koregavimas;
- (16) plane pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2024/1263 13 straipsnį;
- (17) plane išipareigojama laikytis 2 lentelėje nurodyto grynųjų išlaidų plano, atitinkančio 4,4 % vidutinį grynųjų išlaidų augimą 2025–2028 m. Techninė informacija (darant prielaidą, kad taikomas linijinio koregavimo planas) dera su 5,8 % vidutiniu grynųjų išlaidų augimu koregavimo laikotarpiu (2025–2028 m.). Pranešama, kad pagal plane

⁽⁸⁾ 2024 m. spalio 21 d. Tarybos rekomendacija dėl Danijos ekonominės, biudžeto, užimtumo ir struktūrinės politikos.

⁽⁹⁾ Nedarbo lygio padidėjimą 2024 m. daugiausia lėmė pakeista darbo jėgos tyrimo metodika.

numatytą grynąjų išlaidų planą koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) struktūrinis pirminis balansas sudarys 0,5 % ⁽¹⁰⁾ BVP. Šis dydis yra didesnis už 2024 m. birželio 21 d. Komisijos techninėje informacijoje nurodytą 2028 m. BVP mažiausią struktūrinio pirminio balanso lygį, kuris yra -1,4 % ⁽¹¹⁾. Plane daroma prielaida, kad potencialiojo BVP augimas padidės nuo 2,1 % 2024 m. iki 2,6 % 2025 m., o vėliau iki 2028 m. sumažės iki 0,9 %. Be to, plane numatoma, kad BVP defliatoriaus augimo tempas 2025–2028 m. kasmet vidutiniškai padidės 2,1 % ir iki 2028 m. pasieks 2,0 %;

2 lentelė. Danijos plane pateiktas grynąjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos

	2024	2025	2026	2027	2028	Vidurkis plano galiojimo laikotarpiu 2025–2028
Grynąjų išlaidų augimas (metinis, %)	7,2	5,0	5,7	3,8	2,9	4,4
Grynąjų išlaidų augimas (bendras, nuo 2023 bazinių metų, %)	7,2	12,6	18,9	23,5	27,1	nėra
Potencialiojo BVP augimas (%)	2,1	2,6	1,2	1,3	0,9	1,5
Infliacija (BVP defliatoriaus augimas) (%)	2,0	1,7	2,6	2,0	2,0	2,1

Šaltinis: Danijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ir Komisijos skaičiavimai.

Plano grynąjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus bendrajai skolai

- (18) jei plane numatytas grynąjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos pasitvirtintų, valdžios sektoriaus bendroji skola pagal planą laipsniškai padidėtų nuo 32,8 % 2024 m. iki 35,6 % BVP koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.), kaip nurodyta toliau pateiktoje lentelėje. Prognozuojama, kad po koregavimo vidutinės trukmės laikotarpiu (t. y. iki 2038 m.) skolos santykis pagal planą toliau laipsniškai didės ir pasieks 44,4 % BVP 2038 m.

3 lentelė. Danijos plane pateikti valdžios sektoriaus bendrosios skolos ir balanso pokyčiai

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valdžios sektoriaus skola (% BVP)	33,6	32,8	31,4	32,7	33,9	35,6	44,4
Valdžios sektoriaus balansas (% BVP)	3,3	1,9	1,0	0,4	0,3	-0,1	-0,8

Šaltinis: Danijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus bendroji skola vidutinės trukmės laikotarpiu liktų mažesnė už Sutartyje nustatytą 60 % BVP pamatinę vertę. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynąjų išlaidų planas dera su skolos reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnio 2 dalyje;

⁽¹⁰⁾ Šis skaičius atitinka struktūrinį pirminį balansą, apskaičiuotą pagal bendrai sutartą metodiką. Danijos plane nurodytas struktūrinis pirminis balansas nėra tiesiogiai palyginamas su technine informacija, nes jis grindžiamas skirtingomis techninėmis ir konceptualiomis prielaidomis, kaip paaiškinta plano 2.2 langelyje;

⁽¹¹⁾ Scenarijuje be atsparumo deficitui apsaugos priemonės.

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus balansui

- (19) remiantis plane patektu grynųjų išlaidų planu ir prielaidomis, valdžios sektoriaus perteklius koregavimo laikotarpiu laipsniškai mažėtų iki 0,1 % BVP iki 2028 m. Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2028 m.) neviršytų 3 % BVP pamatinės vertės. Be to, per dešimt metų po koregavimo laikotarpio (t. y. iki 2038 m.) valdžios sektoriaus deficitas neviršytų 3 % BVP. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su deficito reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnio 2 dalyje;

Makroekonominės plano prielaidos

- (20) planas grindžiamas prielaidomis, kurios skiriasi nuo 2024 m. birželio 21 d. Danijai perduotų Komisijos prielaidų. Visų pirma plane naudojamos skirtingos prielaidos dėl aštuonių kintamųjų, t. y. pradinės būklės (2024 m. struktūrinio pirminio balanso), potencialiojo BVP augimo, BVP defliatoriaus augimo, realiojo BVP augimo, nominaliosios palūkanų normos, fiskalinio daugiklio, atsargų ir srautų koregavimo ir vienkartinės priemonės. Toliau pateikiamas tų prielaidų skirtumų vertinimas. Prielaidų skirtumai, turintys didžiausią poveikį vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, išvardyti toliau kartu su kiekvieno atskirai vertinamo skirtumo įvertinimu.

- Plane daroma prielaida, kad 2024 m. struktūrinis pirminis balansas bus mažesnis nei pagal Komisijos prielaidas. Tai prisideda prie viršutinės išlaidų ribos, t. y. grynųjų išlaidų augimo plano, mažinimo koregavimo laikotarpiu pagal planą, palyginti su Komisijos prielaidomis. Mažiau palankią plano prielaidą galima paaiškinti tuo, kad plane remiamasi nacionaline gamybos apimtys atotrūkio koncepcija, kuri skiriasi nuo bendrai sutartos metodikos ir reiškia didesnę ciklinę poveikį. Nors nacionalinis gamybos apimtys atotrūkio vertinimas konceptualiai skiriasi nuo bendrai sutartos metodikos, jį iš dalies patvirtina kiti įtampos darbo rinkoje ir ekonomikos pajėgumų spaudimo įverčiai. Be to, 2024 m. rugpjūčio mėn. nacionalinė prognozė grindžiama naujesniais duomenimis, kurie atitinka Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę. Todėl ši griežtesnė prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.
- Plane daroma prielaida, kad potencialiojo BVP augimas bus didesnis nei pagal Komisijos prielaidas. Tai prisideda prie didesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Šią palankesnę nei Komisijos prielaidos plano prielaidą galima paaiškinti tuo, kad plane remiamasi nacionaliniais įverčiais, kurie konceptualiai skiriasi nuo bendrai sutartos metodikos įverčių. Planas grindžiamas nacionaliniu teigiamu gamybos apimtys atotrūkio 2024 m. įverčiu, o bendrai sutarta metodika rodo neigiamą gamybos apimtys atotrūkį. Siekiant panaikinti gamybos apimtys atotrūkį, plane numatytas didesnis potencialus augimas koregavimo laikotarpiu. Didesnį potencialiojo BVP augimo tempą koregavimo laikotarpiu kompensuoja mažesnis potencialiojo BVP augimo tempas paskutiniais prognozės laikotarpio metais. Todėl Danijos įverčiai yra stabilesni nei gautieji pagal Komisijos vidutinio laikotarpio valdžios sektoriaus skolos prognozavimo sistemą, o bendras augimas prognozės laikotarpiu tebėra šiek tiek mažesnis už tos metodikos rezultatus. Todėl pagal Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnio 1 dalies f punkte nustatytas pirmiesiems nacionaliniams vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniams struktūriniams planams taikomas pereinamojo laikotarpio nuostatas ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.
- Plane daroma prielaida, kad BVP defliatoriaus augimas bus mažesnis nei pagal Komisijos prielaidas. Tai prisideda prie mažesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Atsargesnę plano prielaidą galima paaiškinti tuo, kad planas grindžiamas naujesniais duomenimis pagrįsta 2024 m. rugpjūčio mėn. nacionaline prognoze. Todėl ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.
- Plane daroma prielaida, kad atsargų ir srautų koregavimas bus vidutiniškai didesnis nei pagal Komisijos prielaidas. Tai prisideda prie didesnio plane numatyto vidutinio skolos santykio augimo koregavimo laikotarpiu ir, atitinkamai, mažesnio vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Atsargesnę plano prielaidą galima paaiškinti vyriausybės skolinimu socialinio būsto subjektams, kurie priskiriami ne valdžios sektoriui, ir naujesnių duomenų naudojimu, atsižvelgiant į 2024 m. rugpjūčio mėn. nacionalinę prognozę. Todėl ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.
- Plane daroma prielaida, kad vienkartinės priemonės bus didesnis nei pagal Komisijos prielaidas. Tai prisideda prie didesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Palankesnę plano prielaidą galima paaiškinti tuo, kad plane naudojami galutiniai duomenys, susiję su permokėto būsto mokesčio grąžinimu. Todėl ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta;

likę skirtumai nedaro didelio poveikio vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, palyginti su Komisijos prielaidomis. Vertinant kartu, jie prisideda prie mažesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo, nei nurodyta techninėje informacijoje. Apskritai, atsižvelgus į visus prielaidų skirtumus, vidutinis grynųjų išlaidų augimas plane yra mažesnis nei techninėje informacijoje nurodytas vidutinis grynųjų išlaidų augimas. Be to, savo plane Danija įsipareigoja laikytis grynųjų išlaidų plano, kuris yra mažesnis už šią viršutinę ribą. Komisija į pirmiau išdėstytą plano prielaidų vertinimą atsižvelgs ateityje vertindama, ar laikomasi grynųjų išlaidų plano;

Fiskalinė plano strategija

- (21) pagal plane pateiktą orientacinę fiskalinę strategiją įsipareigojimai dėl grynųjų išlaidų atitinka padidėjusias valdžios sektoriaus išlaidas, visų pirma teikiant pirmenybę į piliečius orientuotoms viešosioms paslaugoms, užtikrinant, kad finansavimas būtų koreguojamas atsižvelgiant į demografinės sudėties pokyčius, įskaitant didėjančią pagyvenusių žmonių skaičių. Danija ketina stiprinti gynybos pajėgumus, užtikrindama, kad gynybos ir saugumo išlaidos sudarytų bent 2 proc. BVP. Be to, vyriausybė siekia sumažinti gyventojų pajamų mokesčius, o dėl to sumažės mokestinės pajamos, ir nuo 2025 m. laipsniškai įgyvendinti gyventojų pajamų mokesčio reformą. Politikos priemonių, kurios turi būti priimtos, apibrėžimas turi būti patvirtinamas arba koreguojamas ir kiekybiškai įvertinamas metiniuose biudžetuose. 2025 m. biudžete, kurį vyriausybė 2024 m. rugpjūčio mėn. pateikė nacionaliniame parlamente, nurodomos politikos priemonės, kuriomis bus įvykdytas 2025 m. grynųjų išlaidų įsipareigojimas;

Plano reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus Sąjungos prioritetus, ketinimai

- (22) plane aprašomi politikos ketinimai, susiję su reformomis ir investicijomis, kuriomis siekiama reaguoti į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose (KŠSR), nustatytus iššūkius ir atsižvelgti į bendrus ES prioritetus. Į planą įtraukta 91 priemonė, iš kurios 11 yra remiamos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (EGADP), o 5 – sanglaudos politikos fondų lėšomis;
- (23) kalbant apie bendrą sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, įskaitant Reglamente (ES) 2021/1119 išdėstytus klimatui srities tikslus, prioritetą, į planą įtrauktas nuoseklus reformų ir investicijų rinkinys. Aplinkosaugos tikslų siekiama daugiau kaip 30 priemonių. Klimato kaitos švelninimo priemonės apima pramonės žaliąjį mokesčio reformą (įtrauktą į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą), dyzelino mokesčio padidinimą ir reformas bei investicijas į anglies dioksido surinkimą ir saugojimą, siekiant pagerinti reglamentavimo sistemą ir padidinti šios technologijos naudojimą (įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą). Į planą taip pat įtrauktos kelių transporto ir aviacijos sektoriaus priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo priemonės (2019 m. KŠSR dėl transporto). Perėjimo prie žiedinės ekonomikos priemonės (2022 ir 2023 m. KŠSR) apima naują veiksmų planą dėl plastiko atliekų, didesnės gamintojo atsakomybės už pakuotes ir vienkartinius plastikinius gaminius. Taršos prevencijos ir kontrolės priemonės apima reformas, kuriomis siekiama padidinti biocidų cheminių medžiagų, pesticidų ir PFAS reglamentavimą. Jas papildo žemės ūkio sektoriuje išmetamo teršalų kiekio mažinimo priemonės (2024 m. KŠSR dėl aplinkos politikos ir išteklių valdymo). Tai, be kita ko, susitarimas dėl žaliosios Danijos, kuriame numatyta žemės ūkio CO₂ ekvivalentų mokesčių reforma, taip pat investicijos į žemės paskirties pakeitimą į natūralias gamtines zonas ir žemės ūkio praktikos gerinimą (kai kurios iš šių priemonių įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą). Kartu su atnaujintu Jūrų planu šios priemonės padeda apsaugoti ir atkurti biologinę įvairovę ir ekosistemas. Į planą įtrauktos 9 priemonės skaitmeninei pertvarkai remti (2020, 2021, 2022 ir 2023 m. KŠSR dėl biudžeto sistemos ir fiskalinio valdymo). Tai, be kita ko, skaitmenizacijos strategija, kurią sudaro 61 iniciatyva (įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą), investicijos į viešųjų paslaugų skaitmenizaciją ir pažangių viešajam sektoriui skirtų technologijų kūrimą, parama įmonių skaitmeninei transformacijai (kai kurios įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, o kitos remiamos sanglaudos fondų lėšomis) ir investicijos plačiajuosčio ryšio aprėpčiai gerinti (įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą);
- (24) kalbant apie bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, prioritetą, į planą įtraukta daugiau kaip 40 iniciatyvų. Pagrindiniai plano prioritetai šioje srityje – Danijos įmonių ir užimtumo rėmimas. Įmonių rėmimo priemonės (2019 m. pateikta KŠSR dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų (MTI)) apima didelį lėšų įmonėms remti padidinimą, verslumo dokumentų rinkinį ir reformas, kuriomis siekiama padidinti MTI mokesčių atskaitą (įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą). Plane daug dėmesio skiriama užimtumo rėmimo politikai, įskaitant gyventojų pajamų mokesčio reformą, keletą paramos sistemos pakeitimų, kuriais užtikrinama nuolatinė teisė į 110 proc. bedarbio pašalpos sudarančią paramą mokymuisi, taip pat reformas, kuriomis siekiama padidinti galimybes pasinaudoti tarptautine darbo jėga. Į planą taip pat įtrauktos įvairios iniciatyvos, susijusios su lygiomis galimybėmis ir galimybe įsidarbinti. Švietimo ir mokymo priemonės

(2019 m. KŠSR) apima pradinio ugdymo ir aukštojo mokslo reformas ir investicijas, kuriomis siekiama gerinti profesinį rengimą ir mokymą bei suaugusiųjų švietimą, visų pirma susijusius su žaliaja pertvarka (įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą) (2023 m. KŠSR dėl įgūdžių). Į planą įtrauktos įvairios tinkamų darbo sąlygų iniciatyvos, pavyzdžiui, reformos, kuriomis siekiama gerinti darbo aplinką. Į planą įtrauktos įvairios socialinės apsaugos ir įtraukties iniciatyvos: Vaikų įstatymo reforma, kuria siekiama padidinti vaikų teises, ligos išmokų sistemos supaprastinimas ir nuolatinis socialinės atleidimo nuo mokesčių kortelės pratęsimas nuo 2025 m. Sveikatos priežiūros srityje (2020 m. KŠSR) į planą įtraukta vietos sveikatos priežiūros sistemos reforma, siekiant visoje Danijoje geriau paskirstyti sveikatos priežiūros darbuotojus ir išteklius, investicijos į psichiatriją, skubiąją sveikatos priežiūrą ir ligoninių infrastruktūrą. Šią veiklą papildė ilgalaikės priežiūros sektoriaus reforma ir darbuotojų mokymas, kad jie galėtų pasirūpinti asmenimis su negalia. Su būstu susijusios priemonės (2022 ir 2023 m. KŠSR) apima būsto mokesčio reformą, kuri įsigaliojo 2024 m., ir investicijas į socialinį būstą;

- (25) kalbant apie bendrą energetinio saugumo prioritetą, į planą įtrauktas nuoseklus priemonių, kuriomis visomis atsižvelgiama į 2022 ir 2023 m. Danijai pateiktas KŠSR dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos, energetikos infrastruktūros ir tinklų, rinkinys. Priemonės, kuriomis siekiama didinti ekologiško šildymo prieinamumą ir naudojimą, apima investicijas, kuriomis siekiama paspartinti centralizuoto šilumos tiekimo diegimą, ir paskatas namų ūkiams pereiti nuo šildymo dujomis prie ekologiško šildymo (įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą). Kalbant apie mažo anglies dioksido kiekio ir tvarų kurą, į planą įtrauktos investicijos, kuriomis siekiama iki 2030 m. sukurti 4–6 GW elektrolizerio pajėgumus, investicijos į elektros energijos konversijos į kitą energiją technologijas, remiamas REACT-EU ir Teisingos pertvarkos fondų lėšomis, ir du bendriems Europos interesams svarbūs projektai (BEISP) vandenilio srityje. Atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos didinimo priemonės apima reformas, kuriomis siekiama paspartinti leidimų išdavimą per Nacionalinę energetikos krizių darbo grupę (įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą), taip pat investicijas, kuriomis iki 2030 m. siekiama keturis kartus padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą sausumoje, padidinti jūros vėjo energijos gamybą, įskaitant dvi energetines salas. Jas papildė elektros energijos sistemos atsparumo didinimo priemonės, pavyzdžiui, tinklo plėtra ir atnaujinta elektros tinklų bendrovių sistema. Tiekimo šaltinių įvairinimo priemonės, kuriomis siekiama mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro iš už Sąjungos ribų, apima investicijas, kuriomis siekiama laikinai padidinti dujų gamybą iš Danijos telkinių Šiaurės jūroje ir padidinti biudujų gamybą;
- (26) kalbant apie bendrą gynybos pajėgumų prioritetą, į planą įtrauktas dešimties metų pagrindų susitarimas dėl Danijos gynybos 2024–2033 m., pagal kurį gynybos išlaidos per šį laikotarpį padidinamos 190 mlrd. DKK (tai atitinka vidutiniškai 0,7 % 2023 m. BVP per metus). Be to, 2023–2028 m. Danija skyrė daugiau kaip 60 mlrd. DKK karinei paramai Ukrainai. Iš viso numatoma, kad nuo 2023 m. iki pagrindų susitarimo laikotarpio pabaigos metinės išlaidos gynybai viršys 2 % BVP;
- (27) plane pateikiama informacija apie suderinamumą ir, kai tinkama, papildomumą su sanglaudos politikos fondais ir Danijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu. Yra informacijos apie tam tikras plane numatytas priemones, kurios yra įtrauktos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kuriomis prisidedama prie žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos. Plane taip pat minimos struktūrinių fondų lėšomis finansuojamos priemonės ir pateikiama tam tikra kontekstinė informacija apie sanglaudos politikos fondų sąveiką su nacionaline politika, kuria siekiama įgyvendinti bendrus ES prioritetus ir KŠSR;
- (28) planu siekiama prisidėti prie Danijos viešųjų investicijų poreikių, susijusių su bendrais ES prioritetais, tenkinimo. Kalbant apie sąžiningą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, Danijos investicijų poreikiai yra susiję su jos išipareigojimu iki 2030 m. išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti 70 %, palyginti su 1990 m. lygiu, ir iki 2045 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą. Plane taip pat nurodyti investicijų poreikiai, susiję su dirbtiniu intelektu, skaitmeniniais įgūdžiais ir įmonių skaitmenizacija. Kalbant apie socialinį ir ekonominį atsparumą, investicijų poreikiai yra susiję su kintančia demografinė padėtimi, pastangomis didinti užimtumą ir gerinti įgūdžius, taip pat viešųjų paslaugų teikimu gerovės srityje. Su energetiniu saugumu susiję investicijų poreikiai yra susiję su laipsnišku dujų atsakymu, nepriklausomybe nuo Rusijos dujų ir naujų technologijų, pvz., elektros energijos konversijos į kitą energiją, sistema. Gynybos srityje plane numatyta padidinti gynybos išlaidas iki daugiau kaip 2 % BVP, atsižvelgiant į NATO išipareigojimus. Investicijų poreikių lentelę papildė išsamus priemonių, kuriomis siekiama bendrų prioritetų, sąrašas;

Komisijos vertinimo išvada

- (29) apskritai Komisija laikosi nuomonės, kad Danijos planas atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

BENDRA TARYBOS IŠVADA

- (30) Taryba palankiai vertina Danijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir mano, kad jo visapusiškas įgyvendinimas padėtų užtikrinti patikimus viešuosius finansus ir remti valstybės skolos tvarumą, taip pat tvarų ir integracinį augimą;
- (31) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą plano vertinimą. Tačiau Taryba prašo Komisijos pateikti būsimų planų vertinimą atskirame dokumente, o ne Komisijos rekomendacijose dėl Tarybos rekomendacijų;
- (32) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą grynųjų išlaidų plano vertinimą ir pagrindines plane pateiktas makroekonominės prielaidas, be kita ko, susijusias su išankstinėmis Komisijos gairėmis, taip pat į plano grynųjų išlaidų plano poveikį valdžios sektoriaus deficitui ir skolai. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad makroekonominės ir fiskalinės prielaidos, nors kai kuriais atvejais skiriasi nuo Komisijos prielaidų, be kita ko, siekiant atsižvelgti į atnaujintus makroekonominius ir fiskalinius duomenis, iš esmės yra tinkamai pagrįstos ir paremtos patikimais ekonominiais argumentais. Taryba atkreipia dėmesį į plano plačią fiskalinę strategiją ir perspektyvai kylančią riziką, kuri galėtų turėti įtakos makroekonominio scenarijaus realizavimui ir pagrindinėms prielaidoms bei plano grynųjų išlaidų plano įgyvendinimui. Visų pirma Taryba palankiai vertina tai, kad planas apsvarstytas Parlamente. Taryba taip pat pažymi, kad geopolitinė rizika gali daryti spaudimą gynybos išlaidoms;
- (33) Taryba tikisi, kad Danija bus pasirengusi prireikus pakoreguoti savo fiskalinę strategiją, kad užtikrintų savo grynųjų išlaidų plano įgyvendinimą. Taryba yra pasiryžusi atidžiai stebėti ekonominius ir fiskalinius pokyčius, įskaitant pokyčius, kuriais grindžiamas plano scenarijus;
- (34) Taryba mano, kad būtina laiku iki kito fiskalinės priežiūros etapo surengti tolesnes diskusijas siekiant bendro sutarimo dėl bendrų grynųjų išlaidų augimo tempų poveikio metinei priežiūrai;
- (35) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą reformų ir investicijų poreikių bei ketinimų, kuriais reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius, aprašymą ir pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tokių reformų ir investicijų įgyvendinimą. Remdamasi Komisijos pateiktomis ataskaitomis Taryba įvertins tokias reformas bei investicijas ir stebės jų įgyvendinimą Europos semestro kontekste;
- (36) Taryba laukia Danijos parengtų metinių pažangos ataskaitų, kuriose visų pirma pateikiama informacija apie pažangą įgyvendinant Tarybos nustatytą grynųjų išlaidų planą ir platesnio masto reformų bei investicijų įgyvendinimą Europos semestro kontekste;
- (37) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 17 straipsnį Taryba Danijai turėtų rekomenduoti plane nustatytą grynųjų išlaidų planą,

REKOMENDUOJA Danijai:

1. užtikrinti, kad grynųjų išlaidų augimas neviršytų šios rekomendacijos I priede nustatytų didžiausių rodiklių.

Priimta Briuselyje 2025 m. sausio 21 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. DOMAŃSKI

I PRIEDAS

**Didžiausias grynąjų išlaidų
augimo tempas (metinis ir bendras augimo tempai nominaliąja verte)**

Danija

Metai		2025	2026	2027	2028
Augimo tempas (%)	Metinis	5,0	5,7	3,8	2,9
	Bendras (*)	12,6	18,9	23,5	27,1

(*) Bendras augimo tempas apskaičiuojamas atsižvelgiant į 2023 bazinius metus. Bendras augimo tempas naudojamas atliekant metinę ex post statistinės stebėseną kontrolės sąskaitoje.